

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

BİRLİK PENCERESİNDEN

2016 YILINA BAŞLARKEN

2015 yılı ekonomik ve toplumsal boyutlarda birçok gelişmeye sahne olarak geçmişteki yerini almıştır. Geçen yıla ilişkin yapılacak en iyi şey, hem neyin nasıl yapılacağına hem de neyin nasıl yapılmayacağına ilişkin tecrübelerimizi yarınlara taşımak olacaktır. Daha iyi ve daha güzele ulaşmanın yolu, yaşananlardan gereken derslerin çıkarılmasından geçmektedir. Kuşkusuz iyiniyetli, iyimser ve ümitli olmak da nitelikli yarınların oluşumu açısından önem taşımaktadır.

Türkiye ekonomisi, iki seçim yaşanmasına, etrafındaki bazı ülkelere savaş ortamının bulunmasına rağmen, büyük bir türbülans yaşamadan 2015 yılını atlatabilmiştir. Nitekim, döviz kurları ve faizlerdeki artışa rağmen, yıl sonu itibarıyla ekonomik büyümenin yüzde 3-4 aralığında gerçekleşmesi, cari açığın önemli oranda gerilemesi, işsizlikte önemli bir artış yaşanmaması beklenmektedir. Küresel, bölgesel ve ulusal koşullar çerçevesinde 2015 yılının, hedefler düzeyinde olmasa da, ekonomik boyutta çok da kötü geçmediği söylenebilir.

2016 yılındaki olası gelişmeler değerlendirildiğinde, dışsal dinamiklerin en az içsel-ulusal dinamikler kadar belirleyici olacağı görülecektir. Bilindiği gibi sermaye hareketleri, küreselleşme süreciyle birlikte en önemli gelişmelerin ve sorunların yaşandığı bir alan olmuştur. Bugün gelinen noktada dünya ekonomisini reel yatırımlar, üretim, ihracat ve istihdamın yani reel sektörün değil her gün elektronik hatlarda trilyonlarca dolar düzeyinde dolaşan spekülâtif sermayenin yönlendirdiği görülmektedir. 2016 yılında yaşanacakların da sermaye hareketlerinden etkileneceği açıktır. Bu nedenle tüm ülkeler açısından farklı yoğunluklarda belirsizlik ve riskler bulunmaktadır. Hem mal ve hizmet ticareti hem de finansal boyutta derinleşen küresel entegrasyon sürecinin, refah kadar kırılanlıklar ve geçişliliğini de artırmış olması nedeniyle bu ortamdan kimsenin ari kalması olası değildir.

Çünkü, her sorun yaşayacak ülke, kendisi dışında diğer ülkelere de bedel aktarabilecektir. Türkiye'de ekonomi yönetiminin 2016 yılında çok dikkat etmesi gereken konuların başında olası sermaye çıkışına karşı etkin önlemlerin hazır tutulması gelecektir.

Türkiye ekonomisinin 2016 yılı hedefleri ve uygulanması öngörülen politikalar revize edilen **Orta Vadeli Programda** ortaya konulmuştur. Buna göre, 2016 yılında ekonominin **yüzde 4,5** oranında **büyümesi, işsizlik oranının** 2015 yılına göre binde 2 oranında azalarak **yüzde 10,3'e** gerilemesi, **hem ihracat hem de ithalatın artması, cari açığın gerilemesi, enflasyonun yüzde 6,5** oranında gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu hedefler, Türkiye koşulları için makul görünmektedir.

Kısaca ifade etmek gerekirse, Türkiye bir taraftan bu küresel referanslı olası gelişmeleri yakından takip etmek ve proaktif davranmak, diğer taraftan da içeriği yatırım, üretim ve istihdam açısından cazip iklimde tutarak, yenilikçi ve rekabetçi bir ekonomik yapıyı oluşturmak durumundadır. Bunlar yapılabildiği ölçüde 2016 daha iyi, yapılamadığı ölçüde ise zorlu bir yıl olacaktır.

Esnaflar ve sanatkar kardeşlerimize de; küresel ekonomiden bazı risklerin ülkemize döviz kurları ve faizler üzerinden yansıtılabileceğini, ayrıca yatırım, stok ve vadeli satışlarda daha dikkatli davranılması gerektiğini hatırlatmakta fayda görüyoruz.

2016 yılının; ülkemize huzur, esnaf kardeşlerimize de bereket getirmesini diliyorum.

ZEKERİYA MUTLU
BAŞKAN

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

ESNAF VE SANATKAR KÖŞESİ

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ HİZMETLERİ

6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 30 Haziran 2012 Resmi Gazete’de yayınlanmıştır. Bu kanun işyeri tehlike sınıfına ve çalışan sayısına göre farklı tarihlerde yürürlüğe girecektir.

- **Çok tehlikeli, tehlikeli ve 50’den fazla çalışanı** olan işyerleri için **1 OCAK 2013** tarihinden itibaren,
- **Çok tehlikeli, tehlikeli ve 50’den az çalışanı** olan işyerleri için **1 OCAK 2014** tarihinden itibaren,
- **Az tehlikeli** sınıfta yer alan **50’den az çalışanı** olan işyerleri için **1 TEMMUZ 2016** tarihinden itibaren yürürlüktedir.

6331 sayılı kanun çerçevesinde işyerlerinin aşağıdaki başlıkları yerine getirmeleri gerekmektedir:

- İş yerinin İş Sağlığı ve Güvenliği (ISG) kapsamında **risk değerlendirmesini yaptırması,**
- **Acil Eylem Planlarının yapılması,**
- İş yerindeki çalışanların **ISG Eğitimlerinin alması,**
- **İşyeri çalışan temsilcisinin seçilmesi,**
- Hekim ve ISG uzmanı çalıştırma ya da Ortak Sağlık Güvenlik Birimi (OSGB) firmasından **danışmanlık hizmeti alınması** gerekmektedir.

Az tehlikeli sınıfta yer alan ve 10’dan az çalışanı olan işyerleri için; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 29401 sayılı “**İşyerinde İşveren veya İşveren Vekili Tarafından Yürütülecek İş Sağlığı ve Güvenliği Hizmetlerine İlişkin Yönetmelik**” 29/06/2015 tarihinde yayınlanmış ve bu gruba giren işyerlerine farklı bir avantaj getirmiştir.

Bu yönetmeliğin amacı 10’ dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerlerinin **1 Temmuz 2016** tarihi itibari ile başlayacak **“iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekiminden hizmet alma yükümlülüğü ile bir kısım iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini” (işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç)** işveren ya da işveren vekili tarafından yürütülebilmesini sağlamak adınadır.

Bu gruptaki işyerleri (az tehlikeli ve 10’ dan az çalışanı bulunan) kendi ISG hizmetlerini kendileri üstlenmek istemeleri halinde Anadolu Üniversitesinin açmış oldukları **e-sertifika programındaki** eğitimleri almaları ve başarılı olmaları gerekmektedir.

Anadolu Üniversitesi ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı arasında 09/10/2015 tarihinde protokol imzalanmış olup, **ilki 22 Ocak 2016 tarihinde tamamlanmış olup, düzenlenecek olan diğer eğitimler yılın belirli zamanlarında İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri** adresinden <http://esertifika.anadolu.edu.tr> duyurulacaktır.

Anadolu Üniversitesi (Açık öğretim Fakültesi) tarafından verilecek ISG eğitimlerine 18 yaşından büyük, isteyen herkes (eğitim durumu gözetmeksizin) katılabilmektedir.

Bunun yanında işverenin veya işveren vekilinin ISG-KATİP üzerinden iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini sunabilmesi için;

- **İşyerinin az tehlikeli sınıfta yer alması,**
- **1-9 çalışana sahip olması,**
- **SGK veri tabanından iş yeri sahibi yada vekili olarak görünmesi. Vekili ise primlerinin yatması,**
- **Açık öğretim Fakültesi tarafından verilecek ISG eğitimlerinde başarılı olması** gerekmektedir.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

EKONOMİ GÜNDEMİ:

TÜRKİYE'NİN DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ KONUMU

Türkiye, özellikle 1980 sonrası dönemde uygulanan ekonomide dışa açılma politikaları sonucunda dünya ekonomisiyle daha fazla entegre olmuştur. Bunun önemli göstergelerinden biri, ihracat ve ithalat toplamının milli gelire oranı şeklinde hesaplanan dışa açıklık oranıdır. Bu oran yaklaşık yüzde 50 düzeyinde bulunmaktadır. Dolayısıyla Türkiye ekonomik büyüklüğünün yarısı kadar bir oranda diğer ülkelerle alışveriş yapmaktadır.

Diğer taraftan Türkiye'ye 1984 sonrası dönemde 162 milyar doları doğrudan yatırım, 177 milyar doları sıcak para (yabancı portföy yatırımı) ve 284 milyar doları da borçlanma kanalından olmak üzere toplamda yaklaşık 624 milyar dolar dış kaynak girişi olmuştur. Aynı kanallardan ülkemiz vatandaşları ise yurtdışına yaklaşık 80 milyar dolar kaynak çıkarmışlardır.

Mal ve sermaye hareketleri yanında Türkiye'ye her yıl 30 milyonu aşkın turist gelmekte, Türkiye'den de yaklaşık 8 milyon kişi yurt dışına turist olarak çıkmaktadır.

Bu veriler Türkiye'nin dünya ekonomisiyle oldukça ileri düzeyde entegre olduğunu ortaya koymaktadır. Entegrasyonu artması dünya ekonomisinde yaşanan olumlu gelişmelerin olduğu kadar olumsuz gelişmelerin de ülkemize yansımalarına neden olabilmektedir. Türkiye'nin dünya ekonomisindeki olumlu gelişmelerden daha fazla yararlanması, olumsuz gelişmelere karşı ile çok daha güçlü bir ekonomiye sahip olması gerekmektedir. Bu açıdan bakıldığında ekonominin güçlü hale

gelmesi için alınması gereken bazı mesafelerin olduğu açıktır. Nitekim, Türkiye;

√ 1970 yılında **milli gelir (GSYİH) açısından** dünyanın 19 büyük ekonomisi iken 2014 yılı sonunda **17. sıraya yükselmiştir.**

√ 1970 yılında **kişi başına düşen gelir açısından** Türkiye 68. sıra iken 2014 yılı sonunda **79. sıraya gerilemiştir.**

√ 2015 yılı itibariyle niteliksel boyutu ağırlıklı olan **insani gelişmişlik endeksinde** Türkiye'nin sırası **72 olmuştur.**

√ **Küresel rekabet sıralamasındaki** 2006'da 59, 2013 yılında 44, 2014 yılında 45. sırada olan Türkiye, 2015 yılında **51. sıraya gerilemiştir.**

√ Sahip olduğu koşullar itibariyle Türkiye, **kırılgan beşli** olarak tanımlanan ülkeler (Brezilya, Hindistan, Endonezya, G. Afrika ile birlikte) arasında yer almaktadır.

√ Türkiye inovatif ve teknolojik ürünler üretimi açısından yeterli gelişmeyi sağlamamıştır. Bu nedenle daha çok yükte ağır pahada hafif ürünleri ihraç etmekte, büyük miktarda dış ticaret açığı vermekte, dış borçları sürekli artmaktadır.

Türkiye'nin ekonomisinde varolan açmazlardan kurtulması ve 2023 hedeflerine ulaşması için ciddi reformlara ve teşviklere ihtiyaç bulunmaktadır. Bu bağlamda da eğitim-bilim-üretim-ürün zincirinin yüksek katma değerli inovatif ürünler üretmeye uygun birey ve teknolojileri oluşturmaya elverişli hale getirilmesi gerekmektedir. Yeni hükümet, yeni yıl ve zorlayan koşullar fırsata dönüştürülmelidir.

İZMİR ESNAF VE SANATKARLAR ODALARI BİRLİĞİ

AR-GE EKONOMİ BÜLTENİ

SAYILARLA EKONOMİ

	2015												
	ARALIK	OCAK	ŞUBAT	MART	NİSAN	MAYIS	HAZİRAN	TEMMUZ	AĞUSTOS	EYLÜL	EKİM	KASIM	ARALIK
GÖSTERGE													
İMALAT SAN. KKO (%)	74,6	73,7	72,8	72,4	74,1	74,9	75,1	75,9	74,8	75,9	75,5	75,9	75,8
OTOMOBİL SATIŞI(Toplam-adet)	110.054	24.498	40.817	61.676	70.211	62.878	67.766	64.218	61.753	47.088	47.954	62.397	114.340
OTOMOBİL İHRACATI(Toplam-adet)	52.360	48.533	50.937	58.872	52.089	36.570	56.556	37.308	35.805	51.548	58.704	57.183	60.122
TOPLAM İSTİHDAM (Bin kişi)	25.642	25.454	25.576	25.953	26.638	27.072	27.261	27.342	27.150	27.156	26.856		
İŞSİZ SAYISI(Bin kişi)	3.145	3.259	3.226	3.069	2.821	2.789	2.880	2.970	3.058	3.103	3.147		
İŞSİZLİK ORANI (%)	10,9	11,3	11,2	10,6	9,6	9,3	9,6	9,8	10,1	10,3	10,5		
TOPLAM MEVDUAT(Milyon TL)	916.535	908.576	938.777	960.801	981.966	988.781	1.015.087	1.038.038	1.045.133	1.072.707	1.056.938	1.066.194	1.070.064
TL MEVDUAT FAİZİ (3 Aylık)	9,9	9,9	9,7	10,0	10,2	10,3	10,5	10,6	10,9	11,3	11,5	11,2	
TL MEVDUAT FAİZİ (6 Aylık)	9,7	9,7	9,9	9,7	9,7	10,0	10,5	10,6	10,6	10,6	10,7	11	
TL MEVDUAT FAİZİ (12 Aylık)	9,3	9,2	9,3	9,3	9,4	9,5	9,6	9,9	10,2	10,4	10,5	10,5	
TOPLAM KREDİLER(Milyon TL)	1.256.138	1.274.724	1.306.706	1.337.405	1.377.211	1.389.863	1.413.827	1.452.527	1.478.360	1.496.387	1.491.011	1.492.989	1.512.648
MALİ KREDİLER (Milyon TL)	33.363	31.719	32.727	36.660	37.719	38.271	38.695	39.077	41.664	40.911	39.550	40.029	44.918
TİCARİ KREDİLER (Milyon TL)	869.169	886.294	914.775	937.421	970.599	980.132	1.001.395	1.036.122	1.057.355	1.074.702	1.071.497	1.073.849	1.082.652
TÜKETİCİ KREDİLERİ (Milyon TL)	281.084	283.016	286.620	291.393	295.466	297.250	299.833	301.687	303.627	303.492	302.964	302.949	306.145
KONUT(Milyon TL)	125.394	126.500	128.471	131.363	134.283	136.371	138.371	139.080	140.540	141.262	141.641	142.191	143.666
TAŞIT (Milyon TL)	6.788	6.668	6.546	6.464	6.434	6.406	6.385	6.409	6.410	6.360	6.247	6.241	6.447
DiĞER (Milyon TL)	148.902	149.848	151.603	153.566	154.749	154.473	155.077	156.198	156.677	155.870	155.076	154.517	156.032
KREDİ KARTI (Milyon TL)	72.522	73.695	72.584	71.931	73.427	74.210	73.904	75.641	75.714	77.282	77.000	76.162	78.933
KREDİ FAİZİ (Taşit %)	12,4	13,0	13,1	12,6	12,8	13,2	13,6	13,5	14,2	15,3	15,9	15,6	15,6
KREDİ FAİZİ (Konut %)	10,9	11,0	10,8	10,8	11,0	11,6	12,1	12,4	12,6	13,7	14,4	14,3	14,2
KREDİ FAİZİ (Ticari %)	12,8	12,8	12,7	12,9	13,2	13,3	11,9	11,2	14,7	15,7	15,8	15,4	15,7
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam-Milyon TL)	17.862	18.014	18.523	19.006	19.715	21.103	21.450	21.830	22.278	22.575	22.587	22.742	23.031
TL CİNSİNDEN(Milyon TL)	14.884	15.071	15.543	15.998	16.478	17.877	18.176	18.450	18.664	18.899	19.098	19.377	19.534
DÖVİZ CİNSİNDEN(Milyon TL)	2.977	2.943	2.981	3.008	3.237	3.226	3.274	3.380	3.614	3.676	3.488	3.365	3.496
KÜÇÜK ESNAF VE SANATKAR KREDİLER(Toplam içindeki pay-%)	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
BANKACILIK SEKTÖRÜ TAKİPTEKİ ALACAK(Milyon TL)	36.340	37.110	38.179	38.618	39.795	40.556	41.473	42.181	43.353	44.750	45.543	46.282	
Kredi Kartları	5.731	5.802	6.024	6.039	6.312	6.566	6.773	6.698	6.928	7.144	7.292	7.467	
Ferdi Kredi Konut	615	652	644	639	640	652	640	651	654	668	677	674	
Ferdi Kredi Otomobil	228	231	227	223	222	228	221	221	223	227	225	222	
Ferdi Kredi Diğer	6.273	6.567	6.845	6.834	7.227	7.567	7.846	8.078	8.145	8.710	8.966	9.149	
Toptan Ticaret ve Komisyonculuk	2.927	3.024	3.148	3.181	3.341	3.482	3.614	3.832	3.955	4.145	4.272	4.582	
Tekstil ve Tekstil Ürünleri San.	1.373	1.384	1.387	1.391	1.437	1.422	1.495	1.534	1.593	1.658	1.594	1.650	
İnşaat	3.665	3.616	3.604	3.649	3.701	3.833	3.927	3.967	4.027	4.145	3.934	4.262	
Gıda Meşrubat ve Tütün San.	1.030	1.044	1.059	1.040	1.065	1.127	1.102	1.146	1.169	1.658	1.045	1.083	
Diğer	14.500	14.783	15.241	15.624	15.085	15.679	15.855	16.055	16.389	16.826	17.539	17.191	
PROTESTO EDİLEN SENET SAYISI (Bin adet)	86,2	85,9	72,2	73,9	82,6	77,2	81,2	90,7	82,4	87,5	91,9	85,8	88,3
PROTESTO EDİLEN SENET TUTARI (Milyon TL)	776,0	794,7	712,8	680,5	714,5	664,8	757,9	984,6	776,8	914,8	902,1	947,0	1.230,3
KARŞILIKSIZ ÇEK ADETİ(Bin adet)	85,9	47,1	36,3	61,3	47,4	41,0	67,7	50,4	52,1	52,1	46,9	66,7	56,4
KARŞILIKSIZ ÇEK TUTARI (Milyon TL)	1.959,50	1.208,20	1.110,00	1.750,90	1.429,00	1.001,10	1.957,70	1.565,90	1.620,70	1.622,00	1.643,80	2.114,20	1.915,60
KURULAN ŞİRKET SAYISI	5.386	6.471	5.509	6.092	6.022	5.635	5.896	4.760	5.027	5.275	5.201	5.519	6.215
KAPANAN ŞİRKET SAYISI	2.561	2.734	1.091	1.000	992	712	980	1.053	760	774	755	811	2.039
TÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	8,17	7,24	7,55	7,61	7,91	8,09	7,20	6,81	7,14	7,95	7,58	8,10	8,81
ÜFE ENFLASYONU(Yıllık %)	6,36	3,28	3,10	3,41	4,8	6,52	6,73	5,62	6,21	6,92	5,74	5,25	5,71
İHRACAT (Yıllık-Milyon \$)	158.337	158.195	157.317	155.139	155.082	152.445	151.518	149.296	148.921	146.920	147.277	145.935	
İTHALAT(Yıllık-Milyon \$)	242.112	239.456	238.133	236.913	234.609	231.616	229.041	227.387	223.862	218.678	216.404	210.991	
ORTALAMA DOLAR KURU	2,2900	2,3300	2,4570	2,5860	2,6510	2,6490	2,7040	2,6970	2,8480	3,0050	2,9320	2,8740	2,9200
ORTALAMA EURO KURU	2,8240	2,7190	2,7920	2,8070	2,8560	2,9580	3,0290	2,9740	3,1700	3,3780	3,3020	3,0920	3,1720
EURO/DOLAR PARİTESİ	1,2330	1,1670	1,1360	1,0850	1,0780	1,1170	1,1210	1,1030	1,1130	1,1240	1,1260	1,0760	1,0870